Приложение № 2 към т. 1, буква „б“

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА
„УЧЕНИЧЕСКИ ОЛИМПИАДИ И СЪСТЕЗАНИЯ“

1. ОПИСАНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Националната програма „Ученически олимпиади и състезания“ осигурява организацията и провеждането на ученическите олимпиади и състезания в областта на науката, технологиите, изкуствата и спорта. Чрез тях се развиват ключови компетентности и умения за живот, изключително необходими на учениците в съвременното общество. Предоставените възможности и условия за личностна, интелектуална и творческа изява благоприятстват ранното откриване на заложбите и талантите на учениците.

Чрез Националната програма се осигуряват и допълнителни възможности за подготовка на талантливи ученици от всички етапи и степени на училищното образование за участие в олимпиадите. Обучението е от изключително значение за по-високите постижения в националните олимпиади и за успешното представяне на българските национални отбори в международните олимпиади и състезания. То е и образцов пример за работа с ученици с изявени таланти и може да се следва като принцип за индивидуален подход в училищното образование.

Продължаването и развитието на тази национална програма може да бъде гарант за устойчиви резултати, както в сферата на образованието, така и в сферата на обществено-икономическото развитие.

2. ЦЕЛИ И ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА

Националната програма е разработена в съответствие с Приоритетна област 2 „Компетентности и таланти“ на Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030).

2.1. Цели на програмата:

- Развиване на творческите способности и мотивиране на учениците за поддържане на трайни знания и развиване на интерес в съответната област и за осмисляне на свободното време;

ПРОЕКТ

- Създаване на условия за изява на учениците с таланти, способности и интереси в определена област на познание;
- Прилагане на придобитите компетентности.

2.2. Териториален обхват на програмата:

Програмата обхваща всички училища от системата на предучилищното и училищното образование – в страната и извън нея.

3. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

3.1. Мерки:

Две са основните мерки за постигането на поставените цели: **организиране и провеждане на национални и международни ученически олимпиади и състезания** (Модул 1) и **осигуряване на обучение на талантливи ученици за участие в ученическите олимпиади** (Модул 2).

3.2. Показатели за изпълнение на мерките:

Модул 1 „Организиране и провеждане на национални и международни ученически олимпиади и състезания“

- Брой проведени национални и международни ученически олимпиади и състезания по графика на МОН – 54;
- Национален календар за изяви по интереси (НКИИ) на децата и учениците – 85 творчески изяви;
- Национален спортен календар (НСК) – 20 спортни прояви;
- Брой ученици, участвали в олимпиади и състезания, в прояви по НКИИ и НСК общо – 120 000.

Модул 2 „Осигуряване на обучение на талантливи ученици за участие в ученическите олимпиади“

- Брой училища, участвали с проекти – не по-малко от 120;
- Брой проекти – не по-малко от 600;
- Брой ученици, включени в обучението, не по-малко от 7500.

4. ЦЕЛЕВА ГРУПА

Програмата обхваща ученици от системата на училищното образование – I – XII клас.

ПРОЕКТ

5. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- Засилен интерес от страна на учениците към участие в национални и международни олимпиади и състезания;
- Осигурени условия за откриване, стимулиране и развитие на способностите на децата и учениците и формиране на нагласи за учене през целия живот;
- Повишени спортни и социални умения на децата и учениците;
- Проведени допълнителни обучения за подготовка на ученици за участие в ученическите олимпиади по групи с ученици от всички етапи и степени на училищното образование, което е съобразено с техните интереси и възможности.

6. БЮДЖЕТ

Общ бюджет на програмата: 5 781 576 лв., в т. ч. до 10 000 лв. за мониторинг.

Разпределение на общия бюджет по модули:

Модули	Средства в лв.
Модул 1 „Организиране и провеждане на национални и международни ученически олимпиади и състезания“	3 381 576 лв.
Модул 2 „Осигуряване на обучение на талантливи ученици за участие в ученическите олимпиади“	2 400 000 лв., в т.ч. до 10 000 лв. за мониторинг
Общ размер	**5 781 576 лв.**

7. ДОПУСТИМИ КАНДИДАТИ/БЕНЕФИЦИЕНТИ

7.1. Модул 1 „Организиране и провеждане на национални и международни ученически олимпиади и състезания“

- Министерство на образованието и науката
- Национален STEM център към Министерството на образованието и науката;
- Регионални управления на образованието;
- Държавни и общински училища, центрове за подкрепа на личностното развитие, определени за координатори и/или домакини;
- Национален център за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти (НЦПКПС);

ПРОЕКТ

- Национален дворец на децата;
- Българска асоциация спорт за учащи (БАСУ);
- Спортна федерация на глухите в България (СФГБ);
- Българска параолимпийска федерация (БПФ).

7.2. Модул 2 „Осигуряване на обучение на талантливи ученици за участие в ученическите олимпиади“

Бенефициенти са всички български училища, чиито ученици през учебната 2024 – 2025 година са участвали в националния кръг на олимпиадите по български език и литература, английски език, немски език, френски език, испански език, италиански език, руски език, математика, информатика, информационни технологии, лингвистика, философия, история и цивилизации, география и икономика, гражданско образование, физика, астрономия, химия и опазване на околната среда, биология и здравно образование и техническо чертане, на интердисциплинарната олимпиада за начален етап на образование, както и в международните олимпиади и балканиади, проведени през 2024 година.

8. СРОК НА ИЗПЪЛНЕНИЕ

8.1. Модул 1 „Организиране и провеждане на национални и международни ученически олимпиади и състезания” – 31.12.2025 година.

8.2. Модул 2 „Осигуряване на обучение на талантливи ученици за участие в ученическите олимпиади“ – септември 2025 – август 2026 година.

9. МЕХАНИЗЪМ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОТЧИТАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

Модул 1 „Организиране и провеждане на национални и международни ученически олимпиади и състезания“

При реализацията на модула се осъществяват проверки, анализи, междинни и финални отчети и доклади, базирани на пряката и на обратната връзка между лицата и организациите, имащи отношение към изпълнението на програмата.

Модул 2 „Осигуряване на обучение на талантливи ученици за участие в ученическите олимпиади“:

ПРОЕКТ

След класиране на проектното предложение директорът на училището утвърждава дневник (електронен или тетрадка дневник) на всяка група. В дневника се вписват: датите и дните от седмицата, отсъствията на ученици от групата, броят взети часове за съответния ден, темата на съответното занимание и подписът на учителя. Дневникът служи за отчитане на проведените часове и се представя при проверка на компетентните органи.

Директорът осъществява контрол на провеждането на заниманията в съответствие с представения в проектното предложение график. Документацията, която удостоверява провеждането на обучение по модула, се съхранява в училището за срок от три години.

При реализацията на модула се осъществява мониторинг от РУО, който включва:

- Осъществяване на методическа помощ, проверка на документацията и наблюдение на изпълнението на дейностите в училищата;
- Изготвяне на справки, анализи, отчети и доклади, свързани с изпълнението на програмата;
- Изготвяне на становища и доклади при обективна необходимост от промени в списъка и одобрените проекти и в самите проекти след стартирането им;
- Обобщаване на отчетите за изпълнението на дейностите по този модул на програмата, предоставени от училищата.

10. ДЕМАРКАЦИЯ И ДОПЪЛНЯЕМОСТ С ДРУГИ НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМИ ИЛИ ПРОЕКТИ, ФИНАНСИРАНИ ОТ ЕВРОПЕЙСКИ ИЛИ ДРУГИ МЕЖДУНАРОДНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ

10.1. Дейностите и средствата по националната програма не могат да дублират дейности и средства с еднакво предназначение по други национални програми за развитие на образованието, друго национално финансиране, фондовете на Европейския съюз, както и други донорски програми, което се декларира от съответния бенефициент, подал проектно предложение/искане за финансиране.

10.2. Декларацията по т. 10.1. е задължителна и следва да съдържа следния текст: „Декларирам, че дейностите, за които кандидатствам, не са финансирани по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема или процедура от националния бюджет, бюджета на Общността или друга донорска програма“.

11. ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ И СРОК НА ИЗПЪЛНЕНИЕ

ПРОЕКТ

11.1. Модул 1 „Организиране и провеждане на национални и международни ученически олимпиади и състезания”

- Провеждане на областните и националните кръгове на ученическите олимпиади и състезания;
- Подготовка и участие в международни ученически олимпиади и състезания;
- Организиране на международни олимпиади и състезания, когато Република България е домакин;
- Прояви от Националния календар за изяви по интереси на децата и учениците (НКИИ);
- Спортни прояви от Националния спортен календар (НСК) – финансират се само финалните състезания от Ученически игри за ученици от V-XII клас и финалните състезания от Ученически игри за ученици с увреден слух, нарушено зрение, физически увреждания и увреждания на централната нервна система през учебната 2024/2025 година.

11.2. Модул 2 „Осигуряване на обучение на талантливи ученици за участие в ученическите олимпиади“

- Провеждане на допълнителна работа с ученици за подготовка за олимпиади;
- Осигуряване на условия за участие на ученици в националния кръг на олимпиадите по български език и литература, английски език, немски език, френски език, испански език, италиански език, руски език, математика, информатика, информационни технологии, лингвистика, философия, история и цивилизации, география и икономика, гражданско образование, физика, астрономия, химия и опазване на околната среда, биология и здравно образование и техническо чертане, както и на интердисциплинарната олимпиада за начален етап на образование;
- Администриране на дейностите, свързани с обучението на ученици и участието на учители и ученици в национални олимпиади.

Обучението се провежда в групи от не по-малко от 4 ученици. Допустимо е част от учениците (но не повече от половината в групата) да са от други училища, които не са бенефициенти по този модул, като включването им в списъка става по ред, определен от директора, съгласувано с педагогическия съвет.

ПРОЕКТ

По решение на директора, съгласувано с педагогическия съвет, се определят учителите, на които се възлага изпълнението на дейностите по този модул. За подготовката на ученици за участие в олимпиада могат да се ангажират и външни лектори. Определените ръководители подготвят учебни програми за минимум **40** часа за подготовка на учениците за олимпиада по даден учебен предмет, като конкретизират темите и очакваните резултати от обучението.

12. ДОПУСТИМИ РАЗХОДИ И ЕТАПИ НА ФИНАНСИРАНЕ

12.1. Модул 1 „Организиране и провеждане на национални и международни ученически олимпиади и състезания”

Допустими разходи:

Разходите, които могат да се извършват по модула са посочени в Правилата за организиране и провеждане на ученическите олимпиади и на националните състезания в държавните, в общинските, в частните училища и в чуждестранните училища на територията на Република България и в план-сметките за финансовото осигуряване на националните ученически олимпиади и състезания и на международни, европейски и балкански олимпиади и състезания през 2025 г., одобрени от министъра на образованието и науката.

Средствата за осигуряване на националните ученически олимпиади и състезания през 2025 г. включват административни разходи, които могат да бъдат:

- Разходи за канцеларски материали;
- Разходи за консумативи за принтер – тонер касети;
- Командировъчни разходи на служебно ангажираните лица от други населени места, въз основа на издадена заповед от директора на училището координатор или сключен граждански договор;
- Разходи за възнаграждения на преподаватели по сключени граждански договори или издадена заповед за дейности по подготовката и провеждането на областните кръгове на олимпиадата;
- Разходи за заплащане на охрана;
- Разходи за осигуряване на медицинско обслужване;
- Разходи за санитарно-хигиенни материали.

ПРОЕКТ

Средствата за административните разходи за областния кръг на олимпиадите се планират на база броя на учениците в областния кръг от предходната учебна година.

Административните разходи за едно училище-координатор на областен кръг на една олимпиада са в размер от 300 до 2500 лева. Училището-координатор може да получи и по-малко средства от 300 лв., ако реалните разходи са по-ниски.

На училищата домакини на националните кръгове на олимпиадите се предоставят до 3600 лева за административни разходи.

На училищата домакини на националните кръгове на националните ученически състезания се предоставят от 800 лева до 1400 лева за административни разходи, като сумата за тях е в зависимост от планирания брой ученици за предстоящия национален кръг на съответното състезанието.

На Националния STEM център се предоставят до 20 000 лв. за административни разходи, свързани с провеждането на ученическите олимпиади и състезания по съгласувана от дирекция „Съдържание на предучилищното и училищното образование“ план-сметка. План-сметката се утвърждава от директора на Националния STEM център.

На Националния център за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти се предоставят и средства за дистанционно провеждане на международни олимпиади и състезания при необходимост.

На изпълнителя на дейности за конфигуриране и техническа поддръжка на информационна система за провеждане на ученическите олимпиади и състезания се предоставят средства в размер до 9900 лв. за електронно управление и поддръжка на системата.

Допуска се прехвърляне на средства от план-сметката на една олимпиада или състезание към средствата на план-сметката на друга олимпиада или състезание, при условие че средства за материали и командировки и др. не се прехвърлят за възнаграждения на учителите.

Не се допуска училищата координатори на областните кръгове и училищата домакини на националните кръгове на олимпиадите и на състезанията да извършват трансфери към други училища, включително и на предоставените им средства за административни разходи.

ПРОЕКТ

На Националния дворец на децата се предоставят средства за изпълняване на дейности, включени в утвърдената от министъра на образованието и науката справка за средствата, необходими за частично финансово осигуряване на НКИИ на децата и учениците.

Разходите, които могат да се извършват за ученическите игри, включени в НСК, са посочени във финансовите планове към Правила за организиране и провеждане на ученическите игри за ученици от V до XII клас и към Правила за организиране и провеждане на ученическите игри за ученици с увреден слух, нарушено зрение, физически увреждания и увреждания на централната нервна система.

МОН осигурява средства за награди за финалните състезания на ученическите игри от V до XII клас.

На РУО се предоставят средства за осигуряване на пансионат на учениците, участващи във финалните състезания на Ученическите игри за юноши и девойки във възрастова VIII – X клас, и за девойки във възрастова група XI и XII клас от НСК, утвърдени във финансовия план на Правилата от министъра на образованието и науката.

На БПФ и на СФГБ се предоставят средства за осигуряване на пансионат и награди на учениците, участващи във финалните състезания на Ученическите игри от НСК за ученици с увреден слух, нарушено зрение, физически увреждания и увреждания на централната нервна система, утвърдени от министъра на образованието и науката.

На НДД се предоставят средствата всяко тримесечие от годината за изпълнение на дейностите, вписани в календара за периода от три месеца.

На РУО, СФГБ и БПФ се предоставят средствата авансово, преди провеждане на дейностите, свързани с Ученическите игри от НСК, в т.ч. и за учениците с увреден слух, нарушено зрение, физически увреждания и увреждания на централната нервна система.

12.2. Модул 2 „Осигуряване на обучение на талантливи ученици за участие в ученическите олимпиади“

12.2.1. Допустими разходи:

Финансирането на едно училище по даден учебен предмет се изчислява съгласно формула и се осигуряват средства за:

- Възнаграждения на преподавателите;

ПРОЕКТ

- Административни разходи, в т.ч. осигуряване на условия за участие на ученици и учители в националните олимпиади.

12.2.2. Допустимо финансиране по модула:

Общо средствата за финансиране по модула се определят според броя на учениците, които са класирани за националния кръг на олимпиадите през учебната 2024 – 2025 година и в международните олимпиади и балканиади, проведени през 2024 година.

Максимално допустимата брутна сума, предназначена за възнаграждения на преподавателите по даден учебен предмет, които са определени да провеждат подготовката на учениците за олимпиади през следващата учебна година, както и за осигурителни вноски за сметка на работодателя върху тези възнаграждения, се изчислява по формулата (A+B+C) лв., където:

A = (брой ученици, класирани за националния кръг, които не са лауреати на олимпиадата през настоящата учебна година или медалисти от международните олимпиади и балканиади през предходната година) x 800 лв.

B = (брой лауреати на национални олимпиади през настоящата учебна година) x 1250 лв.

C = (брой медалисти на международни олимпиади и балканиади през предходната година, които не са лауреати през настоящата учебна година) x 1500 лв.

Заплащането на труда на учителя/ръководителя не може да надхвърля 30 лв. за 1 учебен час с включените осигурителни вноски за сметка на работодателя.

Училището получава допълнително и 30 на сто от сумата за възнаграждения, предвидена в проектното предложение по всеки учебен предмет, които са за административни разходи и за осигуряване на условия за участие на ученици и учители в националните олимпиади.

Едно училище няма правото да кандидатства с проект за осигуряване на обучение на талантливи ученици за участие в една ученическа олимпиада, който надхвърля сумата от **25 000** лева, вкл. и административните разходи.

Средствата се предоставят на училището чрез финансиращия орган, като частните училища разходват средствата само за заплащане на труда на учителя/ръководителя и за осигуряване на условия за участие на ученици и учители в национални олимпиади.

Допустимо е прехвърлянето на неусвоени средства от един учебен предмет към друг в рамките на този модул на програмата.

13. УСЛОВИЯ И РЕД ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

ПРОЕКТ

13.1. Модул 1 „Организиране и провеждане на национални и международни ученически олимпиади и състезания”

В срок до 14 дни след провеждането на областните и националните кръгове на олимпиадите и състезанията училищата, определени за координатори на областните кръгове на олимпиадите и състезанията и за домакини на националните кръгове на олимпиадите и състезанията, изпращат в МОН отчет (по образец) за извършените разходи при спазване на допустимостта на разходите за всяка олимпиада или състезание и за административни разходи за областния кръг на олимпиадите и националния кръг на олимпиадите и състезанията.

След представянето на отчетите на училищата за съответната олимпиада или състезание те се преглеждат и обобщават от отговарящия експерт и се предлагат за финансиране.

Допуска се авансово предоставяне на средства на училищата домакини на националните кръгове на олимпиадите и състезанията в размер до 50% от утвърдената сума в план-сметката за съответната олимпиада или състезание при мотивирано искане от тях.

Допуска се авансово предоставяне на средства на Националния STEM център в размер до 50% от утвърдената от директора му сума в план-сметката.

Средствата по програмата се предоставят в срок до 10.12.2025 г.

13.2. Модул 2 „Осигуряване на обучение на талантливи ученици за участие в ученическите олимпиади“

13.2.1. Документи за кандидатстване:

- Попълнен формуляр за кандидатстване (по образец);
- Мотивационно писмо от учителя/учителите/ръководителите, определени да провеждат обучението по даден учебен предмет;
- Списък на учениците, които ще бъдат включени в обучението (по групи);
- Копие от декларация, подписана от родител/настойник или попечител, за съгласие за включване на ученика в обучението;
- Програма за обучение на групата за съответната ученическа олимпиада за най-малко 50 часа, разработена за всяка група;
- График за организиране и провеждане на обучението (по групи).
- Декларация от директора на училището за недопускане на двойно финансиране (съгласно т. 10.1. от националната програма).

13.2.2. Изисквания към проектните предложения и срок за подаване на проектните предложения:

ПРОЕКТ

В срок до 25.07.2025 г. регионалните управления на образованието изпращат покана до училищата, които могат да бъдат бенефициенти. Критерий за включване на училището в модула е наличие на един или повече ученици, класирани за националните кръгове на олимпиадите през учебната 2024 – 2025 година, наличие на лауреати на национални олимпиади през учебната 2024 – 2025 година и/или медалисти от международните олимпиади и балканиади през 2024 година.

Училището изготвя общо проектно предложение по дадена ученическа олимпиада, което се подписва от директора и се подпечатва с печата на училището.

В срок до 15.08.2025 г. училищата подготвят проектните предложения в съответствие с реквизитите на приложените формуляри – в т.ч. предложените учебни програми, и ги изпращат за оценка в регионалните управления на образованието в електронен вид, подписани с електронен подпис.

В срок до 22.08.2025 г. регионалната комисия представя в Министерството на образованието и науката протоколите с оценки на проектните предложения за ученическа олимпиада. Протоколите се изпращат в дирекция „Съдържание на предучилищното и училищното образование“ в електронен вид, подписани с електронен подпис, както и по електронната поща във формат Excel.

В срок до 29.08.2025 г. националната комисия изготвя предложение за класиране и изпраща в регионалните управления на образованието проектосписъците с класираните, некласираните и недопуснатите до класиране проектни предложения за отстраняване на технически пропуски. Регионалната комисия изготвя доклад до началника на РУО за допуснати технически грешки или пропуски в проектосписъците и в тридневен срок изпраща по електронната поща в дирекция „Съдържание на предучилищното и училищното образование“ актуализираните протоколи с оценки на проектните предложения по учебен предмет.

До 11.09.2025 г. националната комисия предлага на министъра на образованието и науката за одобряване списъка с класираните проекти.

14. ПРОЦЕДУРА ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ И ОДОБРЕНИЕ НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ

14.1. Модул 1 „Организиране и провеждане на национални и международни ученически олимпиади и състезания”

Не е предвидена процедура по разглеждане и оценяване, тъй като средства получават училищата, определени за координатори и домакини на олимпиади и състезания от

ПРОЕКТ

началника на РУО, и Националният STEM център по утвърдена от директора му план-сметка.

Не е предвидена процедура по разглеждане и оценяване по НКИИ, по който средствата се предоставят на Националния дворец на децата за обезпечаване на дейностите по календара.

Не е предвидена процедура по разглеждане и оценяване на НСК, тъй като средствата за пансионат на финалните състезания от ученическите игри V-XII клас се предоставят на регионалните управления на образованието – домакини на ученическите игри, средствата за награди на финалните състезания се предоставят на МОН, а средствата за пансионат и награди на ученическите игри за учениците с увреден слух, нарушено зрение, физически увреждания и увреждания на централната нервна система се предоставят на СФГБ и на БПА.

14.2. Модул 2 „Осигуряване на обучение на талантливи ученици за участие в ученическите олимпиади“

14.2.1. Разглеждане и оценяване на документите:

Оценяването на проектните предложения се извършва от регионална комисия, определена със заповед на началника на Регионалното управление на образованието (РУО), а класирането им − от национална комисия в МОН, назначена със заповед на министъра на образованието и науката. Класират се всички проекти, в които са представени изискуемите документи.

14.2.2. Критерии за оценка на проектните предложения:

Оценяването на проектите е чрез попълване на формуляри, съдържащи следното:

- Допустимост на проекта;
- Формуляр за кандидатстване;
- Училищен екип/екип за изпълнение на проекта;
- Описание на проекта;
- Бюджет;
- Списък на учениците;
- Декларации на родител/настойник или попечител;
- График;
- Програма за обучението;
- Мотивационно писмо от учителя/учителите.

ПРОЕКТ

15. ОТЧИТАНЕ НА ПРОЕКТИТЕ

15.1. Модул 1 „Организиране и провеждане на национални и международни ученически олимпиади и състезания“

Писмените отчети за изпълнението на дейностите се представят в МОН от бенефициентите, както следва:

- За проведените областни кръгове на ученическите олимпиади – в срок до две седмици след провеждането на всеки от тях;
- За проведените национални и международни ученически олимпиади и състезания – в срок не по-късно от 30 дни след провеждането на всяко от тях.
- За проявите от НКИИ – до 15.12.2025 г.
- За спортните прояви от НСК – до 29.08.2025 г.

15.2. Модул 2 „Осигуряване на обучение на талантливи ученици за участие в ученическите олимпиади“

В срок до 19.06.2026 г. училищата представят в РУО отчет за изпълнението на дейностите по този модул на програмата.

Регионалната комисия разглежда и оценява отчетите на училищата и ги представя за съгласуване от началника на РУО.

В срок до 24.07.2026 г. регионалните управления на образованието представят в МОН, дирекция „Съдържание на предучилищното и училищното образование”, информация за изпълнението на дейностите по този модул на програмата (по образец).

Обобщените отчети по този модул на програмата се публикуват на електронната страница на МОН като част от общия отчет за изпълнение на националните програми.

ПРОЕКТ